

TANDORI DEZSŐ

Ujj lenyomat

(A CÍM ARANY SZELLEMÉBEN)

Hajnalban verselgettem,
jól kedvre kerekültem.
De csak álmomban tettem,
ébredtem négy-szögedetten,
 Szöged, Szöged, Szöged,
 egy-kör négy-szög szövet,
 furcsa is: takaró,
 natúr: szabad-hagyó.

Szavam álmon hagytam,
nyomtatása is volt,
s ez voltam – alattam,
felettem nyomat folt,
 Szöged, Szöged, Szöged,
 ujjam tövet követ,
 ujjtövem követi,
 nyomatát leteszi.

Követés: tő-vetés,
a tő maga kevés,
kell virágoznia,
így vitatkoznia.
 Szöged, Szöged, Szöged,
 maguk az ujjtövek
 régiek, mint cövek.

Vagy nem is? Az ujjak
nyomatukig nyúlnak,
lenyomatuk írás,
kezdettől nem volt más-

képp, mert gyerekkorom óta író akartam lenni, és még ma is az, ujjaim nem zenész ujjak, ujjaim nem mímus ujjak, ujjaim, nem festő ujjak, bár Sennelier-krétától gyakran koszosak. Mint azt a következő ujj lenyomatból, egy új nyomatból látjuk, főleg a 464-es számú krétát kedvelem igen, olyan mint egy gőzmozdony száma, de finom az árnyalása, hiába, ma már a porló-puha pasztell kréta meg a gőznek masinája, egy-karéja a világnak, jön szép sötét-kékes zöld árnyán a jegege (így mondtam, adta gyereke) fáknak.

A 464-es

(Degas kedvenc krétáinak egyike)

*Itt jó a 464-es,
Attilára sem veszélyes,
a Színészkirályra se,
Mari néni, János bácsi
vígán tud ilyet csodálni,
nem megy le a*

(Weöres Sándor modorában)

keze se, meg lába se,

*A 464-es kréta
árnyalata finom kékes,
finom zöldes,
egyét húzol vele, haj lesz
Kosztolányi, Ottlik fején,
már ahogy rajzolni tudom én,
de hogy hosszú vonalakat
húzol papír-mezején,
máris végignézhetől egy
– nem özol többet itt! –*

*jegenyesoron,
mintegy jegenyék hajlatán,
gyerekkorom jegegés kicsiny korán.*

*A 464-es kréta
nyomán vonalak karéja
kanyarul – vonatkanyarul,*

*jegenyesorul,
 de ha az ég borul,
 jeges-zöld, jeges-kék
 úgy lesz a 464-es
 anyaga, ha szétkenték,
 mint vaj alatt kenyerek,
 olyanok tárgy-egyedek,
 de a vaj fölöttük: egek,
 fagyok, szélő-leheletek
 (a 464-es zölddel!)
 mind a kencés kenetek.*

*Porkréta is, krémkréta is
 sok Sennelier, s nem hamis,
 rajzolgatok, amatőrül,
 de olykor – „metszenék törül”! –
 olyan szerencsés a rajz,
 hogy megkérdik,*

mi kell hozzá, hogy ilyen legyen, pláne, hogy mondom, a rajz nem gyerekkortól már kenyerem, mondom rajzoltam Sennelier-vel, kérdik szénnel? És mondom, nem, de gondolom, az irodalom így van nekem s így is marad, nem ezerrel, de 464-gyel. Jaj, eltért jel.

Nem mondja, tatata

(Takáts Gyulának szeretettel)

*Vonat nem mondja, „tatata”,
 se a kréta,
 indián-füleknek pendül
 jegenyés vasút-karéja,*

*jegegés-lebegés,
 a gyerek volt az egész,
 még '949-ben,
 aztán szétment az „egész”,*

*szét a gyerek-szív darabra,
 mindig ahogy a nap hagyta,*

*biosz, matek vagy föci,
aztán jött csak gombföci.*

*Hogy éltem is gombföciből?
Czibor itt trénerkedett jól,
pályán Pelé, Schnellinger,
szinte kacagóinger.*

*És hogy még a jegegéből
is, álmom, egy vers elötör...!
csak a régi vonat nem jön, nem jön, nem jön,
nem álom minden e földön, földön, földön.*

Szerencsére, 70 éve, 70 hava nyomán nem mondják, hogy „tata” a jó metró-ellenőrök, kívánnak jó egészséget. Hát így élek.

Az ujj lenyomatok és az ujjlenyomatok szabadsága

*Ketten szabadon elvállalt szabadságnak
jegyén elválnak.*

*Mert más az ujjlenyomat, bárki jobb kriminológus, mit, rendőr is
megmondhat illet,
látja különbözősüket.*

*De az írás, ha mindig új,
ujj lenyomat (ahogy mondtam) – – –
s bizony, a világ kényszerít,
mindenem sokszor elmondjam:
nem olvassák azon nyomban,
így magam is felejttem, mit is mondott el lelkem;*

*Lelkem, Lelkem (Lelköm, Lelköm?) mit is mondtál?
Eszed hol jár? (Hahaha, lelkem esze...! esze, az a' –
nem divatosan, hogy ezze, aza,
eufemizmusokat
tollam nem túl szívesen, cerkám nem túl mívesen*

látogat. Volt rég cerka, toll: MOFÉM.
Ma, ha akarják, EUFÉM,
s EUFÉM-ből lesz EUGÉN,
gén értelemben, lesz sok eufém Eugén

kik másnál mindent honorálnak,
nálam hökkenten megállnak,
jó, csak mint a jámbor állat
s pásztora, közeledtén a
jegegés srác vonatának,

aki csak úgy borongálhat
egy lellei vagy boglári állomáson,
mit sem ért szép-régi-szó-bogláron,
álmot Sennelier-ről sem láthat,
hírét se hallhatta a Sennelier-t (és hölgyeket velük ám)
imádó Degas-nak.

Most akkor kinek-kinek elválhat
mit mond álm-valságnak,
mit mond valóság-álmoknak.

Szabadság, hogy bármit mondhat.

Mert hogy meg az ujjak ötök

– Ahol búcsúzólul előkerül egy új szavam, megezni (mögözni), ergo csinyáni –

Mert hogy mög, persze?
De biztos vagy benne?
Szokatlan használatában
csak egy hang-alakjában

használható
a szó?

De a címnél,
lélek-nem-vesztő,
kikötők,
s mert hogy meg az ujjak ötök,

öt felvonás, utószóval,
mely rá húzva, mint egy sóhaj.
Átüt rajta, ha szerencsém
engedi, vékony szövetjén

MINDENSÉG-UJJLENYOMAT,
E MINDIG ÚJ LENYOMAT,
s mert kereske ujjak mondják
másokéval magukat:

így, ím, itt van nyomtatásban
a mindigkézagdarab
külön-tört

ujj lenyomat.
S ha veleje is akad...?!

2008 január derekán
(De verébkém – megyek! – vár már nagyon ám!)

Közbevetés: *Slussz! plusz szusz! Mert ha a meg: meg-meg-meg,
kecskéé, mint mek-mek-mek.*

Utó ujj lenyomat:

*S: Mit nem írok mindig ilyet?
Mindig ugyanúgy se lehet?
(Mindig másképp se, ne feledd.)
S igaz, kész volna a készség,
hozzá a kéz-*

ség.

Csak ott a

kotta:

*az a jó öreg NEHÉZSÉG.
Ezzel egy meget (plusz-sz-sz-t, szuszt) végzék.*